

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО
ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

№ 71-рк/к від 31 серпня 2017 року

Балаклійська міська рада
Харківської області

64200, Харківська обл., Балаклійський район, м. Балаклія, вул. Центральна, буд. 16

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

В ході дослідження ринків реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах Харківської області на виконання доручення Голови Антимонопольного комітету України від 30.01.2017 № 13-01/27 встановлено наступне.

Балаклійська міська рада Харківської області (надалі – Міська рада) є юридичною особою та зареєстрована 19.07.1994 за № 14471200000000091, ідентифікаційний код – 04058628, місцезнаходження: 64200, Харківська обл., Балаклійський район, м. Балаклія, вул. Центральна, буд. 16. Основним видом діяльності Міської ради є державне управління загального характеру (код за КВЕД 84.11).

У розумінні статті 140 Конституції України та статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Міська рада є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідні територіальні громади та здійснює від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування.

Згідно з частиною першою статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» створення місць відпочинку громадян, організація місцевих ринків, ярмарків, сприяння розвитку всіх форм торгівлі належить до повноважень виконавчих органів міської ради.

Відповідно до частини другої статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» тимчасові споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності – це одноповерхова споруда, що виготовляється з полегшених конструкцій з урахуванням основних вимог до

споруд, визначених технічним регламентом будівельних виробів, будівель і споруд, і встановлюється тимчасово, без улаштування фундаменту.

Частиною четвертою статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» передбачено, що розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності здійснюється в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері містобудування.

Порядок розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності затверджено наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 № 244, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22.11.2011 за № 1330/2006 (надалі – Порядок розміщення тимчасових споруд).

Відповідно до пункту 1.1. Порядку розміщення тимчасових споруд механізм розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності визначається цим порядком.

Порядком розміщення тимчасових споруд встановлені повноваження сільських, селищних та міських рад у сфері розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, а саме:

- розроблення та затвердження комплексної схеми розміщення тимчасових споруд (пункт 1.6. Порядку розміщення тимчасових споруд);
- встановлення порядку розміщення тимчасових споруд під час проведення ярмарок, державних та місцевих святкових, урочистих масових заходів на строк проведення таких заходів (пункт 1.11. Порядку розміщення тимчасових споруд);
- розгляд заяв щодо намірів встановлення тимчасових споруд (пункт 2.4. Порядку розміщення тимчасових споруд);
- реєстрація заяви замовника про виконання вимог паспорта прив'язки (пункт 2.23. Порядку розміщення тимчасових споруд);
- призупинення дії паспорта прив'язки тимчасової споруди у встановлених випадках (пункт 2.28. Порядку розміщення тимчасових споруд).

Листом від 21.06.2017 № 02-22/1211 (вх. від 14.07.2017 № 2069) Міська рада повідомила, що рішенням LXIII сесії Балаклійської міської ради VI скликання від 11.04.2014 № 98-VI затверджено «Порядок розміщення на території м. Балаклія пересувних тимчасових споруд для здійснення сезонної і тимчасової (святкової) торгівлі та надання послуг розважального призначення без використання приміщень капітального будівництва» (надалі – Місцевий порядок).

Відповідно до частини четвертої статті 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Положення про порядок погодження з органами Антимонопольного комітету України рішень органів державної влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку

конкуренції та антимонопольного регулювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 01.04.1994 № 4-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20.04.1994 за № 78/287, органи місцевого самоврядування зобов'язані погоджувати з Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями проекти нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема щодо створення суб'єктів господарювання, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку, або такі, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках, а також одержувати дозвіл Антимонопольного комітету України на концентрацію у випадках, передбачених законом.

Втім, до Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України Міська рада не зверталась для погодження проекту рішення щодо встановлення порядку розміщення на території м. Балаклія пересувних тимчасових споруд для здійснення сезонної і тимчасової (святкової) торгівлі та надання послуг розважального призначення без використання приміщень капітального будівництва.

Аналізом змісту Місцевого порядку встановлено його невідповідність вимогам законодавства про захист економічної конкуренції з огляду на наступне.

1. Законодавством України не передбачено розроблення та затвердження альтернативних порядків розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності іншими органами влади, крім як порядків розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності під час проведення ярмарок, державних та місцевих святкових, урочистих масових заходів на території населеного пункту.

Втім, положення Місцевого порядку безпідставно розповсюджуються на розміщення пересувних тимчасових споруд під час сезонної торгівлі та надання послуг розважального призначення. Однак, на зазначені випадки мають поширюватись положення Порядку розміщення тимчасових споруд.

2. Пункти 2.2.3., 2.3., 3.10. Місцевого порядку встановлюють обов'язок для суб'єкта господарювання, який має намір розмістити пересувні тимчасові споруди для здійснення сезонної і тимчасової (святкової) торгівлі та надання послуг розважального призначення на території, підпорядкованій Міській раді, укласти договір про пайову участь (внесок) в утриманні об'єкта благоустрою з Міською радою.

Втім, відповідно до абзацу першого частини четвертої статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» власник тимчасової споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, розташованої на території об'єкта благоустрою державної та комунальної власності, зобов'язаний забезпечити належне утримання прилеглої до тимчасової споруди території або може брати пайову участь в утриманні цього об'єкта благоустрою на умовах договору, укладеного із підприємством або

балансоутримувачем.

Отже, відповідно до діючого законодавства у власників тимчасових споруд є право обрати форму участі в утриманні об'єктів благоустрою.

Натомість, Місцевий порядок не передбачає такої альтернативи та встановлює обов'язок для суб'єкта господарювання укласти зазначений договір.

3. Відповідно до частини другої статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» тимчасова споруда для здійснення підприємницької діяльності може мати закриті приміщення для тимчасового перебування людей (павільйон площею не більше 30 квадратних метрів по зовнішньому контуру) або не мати такого приміщення.

Згідно з пунктами 1.3., 1.4. Порядку розміщення тимчасових споруд тимчасові споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності поділяються на пересувні та стаціонарні.

Втім, Місцевий порядок не містить положень щодо розміщення стаціонарних тимчасових споруд під час проведення ярмарок, державних та місцевих святкових, урочистих масових заходів на території, підпорядкованій Міській раді.

4. Договір про пайову участь (внесок) в утриманні об'єктів благоустрою м. Балаклія, який є додатком до Місцевого порядку, не відповідає в цілому Типовому договору щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою, затвердженому наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12.11.2013 № 537, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.12.2013 за № 2073/24605 (надалі – Типовий договір).

Зокрема, пунктом 2.2. Типового договору передбачено обов'язок виконавця забезпечити на території, прилеглій до тимчасової споруди, санітарне очищення та прибирання з дотриманням вимог Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 березня 2011 року № 145, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 квітня 2011 року за № 457/19195, утримання вулично-дорожньої мережі з дотриманням вимог Технічних правил ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14 лютого 2012 року № 54, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 березня 2012 року за № 365/20678, утримання зелених насаджень з дотриманням вимог Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10 квітня 2006 року № 105, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 27 липня 2006 року за № 880/12754, виконання відповідних робіт з утримання об'єктів

благоустрою згідно з номенклатурою, наведеною у додатку 5 до пункту 1.8 Порядку проведення ремонту та утримання об'єктів благоустрою населених пунктів, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 23 вересня 2003 року № 154, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 12 лютого 2004 року за № 189/8788.

Також, пункт 2.3. Типового договору передбачає право замовника вимагати від виконавця усунення виявлених недоліків щодо утримання території об'єкта благоустрою, отримувати від виконавця інформацію про використання виконавцем внесених замовником обсягів пайової участі в утриманні території.

Втім, договір про пайову участь (внесок) в утриманні об'єктів благоустрою м. Балаклія, який є додатком до Місцевого порядку, не містить зазначених положень.

Крім того, Місцевий порядок містить окремі дискримінаційні положення, які можуть негативно вплинути на умови конкуренції суб'єктів господарювання, що мають намір здійснювати господарську діяльність на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території, підпорядкованій Міській раді.

1. Пунктами 2.1., 2.2., 2.2.2. Місцевого порядку передбачена необхідність отримання суб'єктами господарювання, які мають намір розмістити пересувні тимчасові споруди для здійснення сезонної торгівлі та надання послуг розважального призначення на території, підпорядкованій Міській раді, рішення виконавчого комітету Міської ради про погодження розміщення на території м. Балаклія пересувної тимчасової споруди для здійснення зазначеної діяльності.

Також, пунктом 5.4. Місцевого порядку передбачено, що підставою розміщення пересувних тимчасових споруд для здійснення тимчасової (святкової) торгівлі та надання послуг розважального призначення на території, підпорядкованій Міській раді, є розпорядження Міського голови Міської ради про погодження розміщення на території м. Балаклія пересувних тимчасових споруд для здійснення зазначеної діяльності.

У розумінні абзацу четвертого статті 1 Закону України «Про перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» рішення виконавчого комітету Міської ради або розпорядження Міського голови Міської ради про погодження розміщення пересувних тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності є документами дозвільного характеру.

Законом України «Про перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» встановлено вичерпний перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, до якого не включено погодження органів місцевого самоврядування на розміщення пересувних тимчасових споруд.

При цьому, у разі відсутності зазначеного рішення або розпорядження

для суб'єкта господарювання настають негативні наслідки, а саме: неможливість розміщення пересувних тимчасових споруд для здійснення сезонної і тимчасової (святкової) торгівлі та для надання послуг розважального призначення на території, підпорядкованій Міській раді.

Отже, Місцевий порядок встановлює додаткові, не передбачені діючим законодавством вимоги щодо розміщення пересувних тимчасових споруд для провадження господарської діяльності на території, підпорядкованій Міській раді.

2. Пункт 2.2.1. Місцевого порядку не встановлює порядок та строки погодження сектором містобудування та архітектури Балаклійської районної державної адміністрації схеми розміщення пересувної тимчасової споруди та схеми благоустрою прилеглої території.

3. Пункти 2.2.3. та 5.4. Місцевого порядку не містять строків погодження виконавчим комітетом Міської ради та Міським головою Міської ради (відповідно) розміщення пересувних тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності на території, підпорядкованій Міській раді.

4. В пунктах 2.2.2. та 5.4. Місцевого порядку не зазначено підстав відмови виконавчого комітету Міської ради та Міського голови Міської ради (відповідно) в наданні погодження на розміщення пересувної тимчасової споруди для здійснення підприємницької діяльності на території, підпорядкованій Міській раді.

Слід також зазначити, що відповідно до пунктів 2.2.1, 5.2.1, 5.3.1. Місцевого порядку суб'єкти господарювання, які мають намір розмістити пересувні тимчасові споруди для здійснення сезонної і тимчасової (святкової) торгівлі та надання послуг розважального призначення на території, підпорядкованій Міській раді, подають до виконавчого комітету Міської ради заяву та відповідні документи, зокрема, виписку або витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

Втім, Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань є відкритим. А отже, виконавчий комітет Міської ради може отримати зазначений документ самостійно.

Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

У розумінні статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування є прийняті будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов, тощо) або будь-які інші дії та бездіяльність, які призвели чи можуть призвести до спотворення конкуренції.

Під спотворенням конкуренції мається на увазі можливість настання

наслідків, що полягають у зміні об'єктивно існуючих факторів, які обумовлюють інтенсивність конкуренції, можливість учасників ринку конкурувати між собою на відповідному ринку.

Отже, застосування положень Місцевого порядку може призвести до спотворення конкуренції на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території, підпорядкованій Міській раді, оскільки Місцевий порядок встановлює обмеження та необґрунтовані вимоги щодо розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності на території, підпорядкованій Міській раді.

Враховуючи наведене, дії Міської ради щодо затвердження рішенням LXIII сесії Балаклійської міської ради VI скликання від 11.04.2014 № 98-VI «Порядку розміщення на території м. Балаклія пересувних тимчасових споруд для здійснення сезонної і тимчасової (святкової) торгівлі та надання послуг розважального призначення без використання приміщень капітального будівництва», який містить дискримінаційні положення, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до спотворення конкуренції на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах.

Враховуючи викладене, керуючись пунктом 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», підпунктом 13 частини першої пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає Балаклійській міській раді Харківської області такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити дії, які полягають у затвердженні рішенням LXIII сесії Балаклійської міської ради VI скликання від 11.04.2014 № 98-VI «Порядку розміщення на території м. Балаклія пересувних тимчасових споруд для здійснення сезонної і тимчасової (святкової) торгівлі та надання послуг розважального призначення без використання приміщень капітального будівництва» з дискримінаційними положеннями, та містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до спотворення конкуренції на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах, а також усунути причини цього порушення та умови, що йому сприяють, шляхом приведення у відповідність до вимог законодавства про захист

економічної конкуренції «Порядку розміщення на території м. Балаклія пересувних тимчасових споруд для здійснення сезонної і тимчасової (святкової) торгівлі та надання послуг розважального призначення без використання приміщень капітального будівництва», затвердженого рішенням LXIII сесії Балаклійської міської ради VI скликання від 11.04.2014 № 98-VI, про що повідомити Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (м. Харків, Держпром, 6 під'їзд, 1 поверх, кімната 32) у 2-місячний термін з дня їх отримання.

Звертаємо Вашу увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова колегії

Гейда І.О.